

Lielāko Baltijas dzīvības zinātņu centru veidos Latvijas spēcīgākie zinātniskie institūti

Publicēts pirms vairāk nekā 2 gadiem

Publicēts: 18.05.2023.

Par lēmumu apvienoties un izveidot lielāko Baltijas dzīvības zinātņu centru šodien, 2023.gada 18.maijā, plašāku sabiedrību informēja Latvijas Organiskās sintēzes institūts (OSI) un Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs (BMC) kopā ar Izglītības un zinātnes ministriju (IZM). OSI un BMC ir Latvijas spēcīgākie zinātniskie institūti savā jomā, tāpēc, apvienojot abu kompetences un stiprās puses, jaunajai organizācijai ir potenciāls kļūt par nozīmīgu zinātnes centru ne tikai Latvijā un Baltijā, bet arī ieņemt stabilu vietu starp Eiropas labākajām dzīvības zinātņu pētniecības organizācijām.

“Es augstu novērtēju, ka spēcīgākās Latvijas zinātniskās institūcijas apzinās, ka spēku apvienošana radīs labākas iespējas Latvijas zinātnes attīstībai, kas, savukārt, sniegs daudz lielāku pienesumu kopējai Latvijas attīstībai. Zinātnes jaudas palielināšana palīdzēs transformēt ekonomiku un nodrošināt viedo, vērsto uz jaunu eksportspējīgu produktu un pakalpojumu attīstību specializāciju,” uzsver izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša.

OSI direktors Osvalds Pugovičs šo abu institūtu lēmumu skaidro ar vajadzību skatīties nākotnē: “Jau šobrīd, kad Latvijas zinātne ne tikai sadarbojas ar starptautiskajiem partneriem, bet arī konkurē ar tiem, redzam, ka esam līdzvērtīgi kvalitātē, bet mums varētu būt lielāka kapacitāte. Apvienojot resursus būs iespēja piesaistīt lielākas investīcijas, piesaistīt labākos zinātniekus un izmantot modernāko infrastruktūru dažādu pētījumu veikšanai. Pozitīvi ir vērtējams, ka šo plānu īstenošanai ir paredzēts ne tikai būtisks atbalsts no Izglītības un zinātnes ministrijas, bet arī atbilstošs Atvērto inovāciju un noturības mehānisma finansējums. Atbalsta līdzekļi ļaus gan kvalitatīvi izstrādāt jaunās organizācijas pārvaldības modeli, lai saglabātu abu institūtu stiprās puses, gan dos iespēju uzsākt kopīgus pētījumus, lai dotu starta impulsu vienotas pētniecības stratēģijas attīstīšanai.”

OSI un BMC zinātniekiem konsolidācija pavērs iespējas uzlabot zinātnes kvalitāti un izmantot vienam otra zinātnisko pieredzi, kā arī ievērojami paplašinās pētniecības infrastruktūras dažādību un uzlabos tās pieejamību. BMC direktors Nils Rostoks uzsver, ka Latvijā ir skaidri nospraustas pētniecības un attīstības prioritātes, RIS3 prioritārās jomas. Tās ir jomas, kur Latvijai, koncentrējot savus spēkus, ir labas izredzes sasniegt izcilību Baltijas reģiona, Eiropas un varbūt arī visas pasaules mērogā. Šo mērķu sasniegšanai ir lietderīgi strādāt kopā ar OSI kolēģiem, lai sasniegtu izcilību mūsu kompetenču jomā un celtu Latvijas zinātnes prestižu. Jaunizveidotais pētniecības centrs palielinās zinātnieku konkurētspēju, piesaistīs līdzekļus fundamentālās zinātnes un praktiski pielietojamās zinātnes pētījumiem, kā arī veicinās sadarbību ar ražojošā sektora partneriem, it īpaši ārvalstīs. Farmācijas un biomedicīnas joma ir ar augstu pievienoto vērtību, un, kas īpaši svarīgi – ar augstu publikāciju kvalitāti un ietekmi.

Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācijas izpilddirektore Zanda Jurjāne izsaka atbalstu šim drosmīgajam un atbildīgajam lēmumam: “Nozarei šajā jaudīgo spēku konsolidācijā redz paplašinājumu, daudzveidību un atpazīstamību, kā arī potenciālu radīt jauna līmeņa produktus. Apvienotajai organizācijai būs iespēja veidot vēl spēcīgāku un plašāku mijiedarbību ar Latvijas ķīmijas un farmācijas nozari”.

Kā skaidro Latvijas diasporas zinātnieks, Eiropas Molekulārās bioloģijas laboratorijas (EMBL) vecākais zinātnieks un Eiropas Bioinformātikas institūta daļas vadītājs Alvis Brāzma: “Lai atrastos zinātnes priekšplānā ir nepieciešami cilvēkresursi, eksperimentālas iekārtas un aparatūras, kas ir pārāk dārgas, lai viena laboratorija tās varētu atļauties. Risinājums šai problēmai ir sadarbība – starptautiski un valsts iekšienē. Šobrīd Latvija kļūst arī par pilnvērtīgu EMBL dalībvalsti, kas ir ne tikai Eiropas dzīvības zinātņu izcilības centrs, bet lielā mērā koordinē Eiropas dzīvības zinātņu norisi.”

OSI un BMC darbojas jaunu zāļu un biofarmaceitisko līdzekļu atklāšanas jomā, diagnostikas virzienā, kā arī precīzijas medicīnas nozarē. OSI un BMC apvienošanās veidos vadošo dzīvības zinātņu institūciju Baltijas reģionā. Koncentrējot zinātnisko izcilību, tas ļautu nodarbināt vairāk nekā 500 zinātniskos darbiniekus un apgrozīt vairāk nekā 22 milj. eiro gadā, jaunizveidotā institūcija būtu trešais lielākais Latvijas zinātnes ekosistēmas dalībnieks.

Jaunais pētniecības centrs pretendē kļūt par Latvijas biomedicīnas, medicīnas tehnoloģiju un farmācijas RIS3 jomas izcilības centru. Plānots attīstīt sadarbību ar Latvijas zinātnes universitātēm, dodot ieguldījumu augstākā līmeņa studentu sagatavošanā, tādējādi sekmējot universitāšu attīstību un jaunu speciālistu pieplūdumu mūsu valsts tautsaimniecībai.

Turpmākos divus gadus gan OSI, gan BMC Zinātniskās padomes un administrācijas strādās pie jaunā centra pārvaldības sistēmas izveidošanas. Institūti ir vienojušies un stingri apņēmušies konsolidācijas gaitā nezaudēt katrs savas pārvaldības un pētniecības organizēšanas stiprās puses, pateicoties kurām abi institūti ir spējuši attīstīties par tādām pētniecības organizācijām, kādas tās ir šobrīd. Tāpat arī institūti ir nolēmuši saglabāt savus zīmolus – OSI un BMC. Konsolidēšanas procesa veiksmīgai norisei plānots piesaistīt arī ārējus konsultantus ar praktisku pieredzi pārvaldības procesu plānošanā. Apvienošanas procesa nodrošināšanai nepieciešamie līdzekļi tiks piesaistīti no Atveseļošanās un noturības mehānisma līdzekļiem.

Fotogrāfijā no kreisās: Izglītības un zinātnes ministrijas valsts sekretāra vietnieks - Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamenta direktors Dmitrijs Stepanovs, Latvijas Organiskās sintēzes institūta(OSI) direktors Osvalds Pugovičs, Izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša, Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra (BMC) direktors Nils Rostoks, BMC Zinātniskās padomes priekšsēdētājs Jānis Kloviņš, Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmēju asociācija Izpilddirektore Zanda Jurjāne, OSI Zinātniskās padomes priekšsēdētājs Edgars Sūna

Saistītas tēmas

[Zinātne](#)

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/lielako-baltijas-dzivibas-zinatnu-centru-veidos-latvijas-specigakie-zinatniskie-instituti>